

ትኩረት የህዳሴው ግድብ ለግብጽ ሕዝብ ባለው እንደምታ ላይ ቢሆን

በተስፋ-የ ለማ 09/04/13

ኢትዮጵያዊያን ለዘመናት ሲቆጩለት የኖሩት የአባይ ወንዝን ለልማት የማዋሉ ጉዳይ ምላሽ ያገኘው ታላቁ የኢትዮጵያ ህዳሴ ግድብ ግንባታ በተጀመረበት ወቅት ነበር ። የታላቁ የህዳሴ ግድብ የኤሌክትሪክ ማመንጫ ፕሮጀክት ግንባታ ከጥቂት የተቃዋሚ የፖለቲካ ድርጅት አመራሮች በስተቀር ሁሉም ኢትዮጵያዊ ካዳር ዳር በአንድ ድምጽ የተቀበለው የልማት ፕሮጀክት ነው። ግድቡ ሲጠናቀቅ ከኢትዮጵያም አልፎ የአካባቢውን አገራት ተጠቃሚ ያደርጋል ተብሎ ይገመታል።

ገና ካሁኑ እንኳን በኢትዮጵያ እየተካሄደ ባለው የኤሌክትሪክ ልማት ጎረቤት አገራት ጭምር ተጠቃሚ መሆን መቻላቸውን መረጃዎች ያሳያሉ። ጅቡቲና ሱዳን ከኢትዮጵያ የኤሌክትሪክ ሃይል ማግኘት ጀምረዋል። ለኬኒያም አገልግሎቱን ለማግኘት የሚያስችላት የኤሌክትሪክ ማስተላለፊያ መስመር እየተዘረጋ ይገኛል። ሌሎች የአካባቢው አገራትንም በቀጣይ ተጠቃሚ የሚያደርግ ስራ እየተሰራ ይገኛል። የዚህ አንዱ መሰረት ደግሞ ታላቁ የህዳሴ ግድብ እንደሚሆን ይታመናል።

ይህ በአንድ በኩል ለአገራቸው ልማት ያላቸውን ቁርጠኝነት ያስመሰከረ ሲሆን፣ በሌላ በኩል ደግሞ የኢትዮጵያን ልማት ለማይሹ ወገኖች ሕልማቸው እንደማይሳካ እያሳየ ያለ እንቅስቃሴ ነው። መንግስትም አገሪቱን ለማልማት እየገነባቸው ካሉት በርካታ የልማት ፕሮጀክቶች መካከል ለዚህ ግድብ ልዩ ትኩረት ሰጥቶ በብሄራዊ ደረጃ ስራውን የሚከታተል ዓቢይ ኮሚቴ በማዋቀር ስራው እንዲፋጠን እያደረገ ይገኛል። በታላቁ ህዳሴ ግንባታ እስካሁን ድረስ ከተከናወኑ ዓበይት ተግባራት አንዱ የግድቡን የፍሰት አቅጣጫ የማስቀየር ስራ ነው። ይህ በግድቡ ግንባታ ሂደት ከሚኖሩ ትላልቅ አቅምንና ሙያን የሚጠይቁ ክንውኖች አንዱ እንደሆነ ይታወቃል። ይህ ከባድ ተግባርም በስኬት ተጠናቋል። ከዚህም በተጨማሪ ስራውን በታቀደለት ጊዜ ለማከናወን የሚያስችሉ መሰረተ ልማቶች ተዘርግተዋል። ከዚህ ጎን ለጎን በአቅራቢያው አስፈላጊውን ግብአት ማቅረብ

የሚችሉ የሁለት ፋብሪካዎች ተከላ ሙሉ በሙሉ ከመጠናቀቁም በላይ ሌሎች በርካታ ተግባራትም ተከናውነዋል።

ከውሃና ኢነርጂ ሚኒስቴር የተገኘ መረጃ እንደሚያሳየው ከ25 በመቶ በላይ የሚሆነው የግንባታው ክንውን ተጠናቋል። በጣም ፈታኝና ወሳኝ የሆነው የግድቡ የመሰረት ስራም በመገባደድ ላይ ነው። በመሆኑም ፕሮጀክቱን በተያዘለት ጊዜ ለማጠናቀቅ ርብርብ እየተደረገ እንደሆነ መረጃው ያሳያል። ሱዳን ከህዳሴው ግድብ ተጠቃሚ እንደምትሆን ተረድታ አስፈላጊውን ትብብር እንደምታደርግ አረጋግጧል።

በሌላም በኩል ሰሞኑን የወጡ ዘገባዎች እንደሚያሳዩት የግብጽ የውጭ ጉዳይ ሚኒስትር ከኢትዮጵያው አቻቸው ጋር በጉዳዩ ላይ የስልክ ውይይት ማድረጋቸው ታውቋል። በዚህ ውይይትም የሁለቱ አገራት የውጭ ጉዳይ ሚኒስትሮች በመጨረሻ መስከረም ወር ተገናኝተው በአባይ ወንዝ አጠቃቀምና በሕዳሴው ግድብ ዙሪያ ውይይት ለማድረግ ማቀዳቸውን ዘገባዎቹ ያመለክታሉ። በግብጽ ሰላምና መረጋጋት ባይኖርም በየጊዜው የሚቀያየሩ አመራሮች የሕዳሴው ግድብ ዋና አጀንዳቸው እንደሆነ ሲገልጹ ይደመጣሉ።

የግብጽ ባለስልጣናት የህዳሴውን ግድብ ማዕከል ያደረገ እንቅስቃሴ እያደረጉ ያሉት በዋናነት በውሃው አጠቃቀም ዙሪያ የቆየውንና ጊዜው ያለፈበትን የግብጽን ኢ-ፍትሃዊ የበላይነት ለማስጠበቅ፣ከወቅታዊ የግብጽ ሁኔታ መነሻነትም ሲታይ ህዝቡን በማነሳሳት በሃገሪቱ የነገሰውን ፖለቲካዊ ትኩሳት ለማብረድና አቅጣጫ ለማስቀየስ፣በሌላ በኩል ደግሞ በተወሰነ ደረጃም ቢሆን ግድቡ በዘለቁታዊ ተጠቃሚነታችን ላይ ጉዳት ያደርስብናል በሚል የተሳሳተ እሳቤ ሊሆን እንደሚችል ብዙዎች ያምናሉ።

በአሁኑ ወቅት ሃላፊነት ላይ ያሉት አመራሮችም እንደቀደሙት ሁሉ ታላቁ የህዳሴ ግድብ ከዋና ዋና አጀንዳዎቻቸው ቀዳሚውን ስፍራ የያዘ እንደሆነ ደጋግመው በመናገር ላይ ይገኛሉ። የቀደሙትም በተመሳሳይ መልኩ ሲናገሩ እንደነበር ይታወቃል። የኢትዮጵያ መንግስት ከግብጽ ህዝብና መንግስት ጋር ያለውን ግንኙነት ማጠናከር እንደሚፈልግ በተደጋጋሚ ጊዜ አስታውቋል። ኢትዮጵያ የግብጽን ህዝብ ሊጎዳ የሚችል ፕሮጀክት እንደማትገነባ በማስገንዘብ ጭምር። በግብጽ ሰላም ሰፍኖ ሁለቱ አገራት በአባይ ተፋሰስ ላይ የሚያደርጉት የልማት ትብብር እንዲጠናከርና ሁለቱንም ሕዝቦች ተጠቃሚ ማድረግ የሚያስል የተቀናጀ ልማትን እውን ማድረግ የኢትዮጵያ ፍላጎት ነው።

ይሁንና በግብጽ በኩል ደግሞ በማወቅም ይሁን ባለማወቅ በጥቂት ግለሰቦች የሚነሳ ስጋት እንዳለ ይታወቃል። የግድቡ መገንባት ወደ ሱዳንና ግብጽ የሚፈሰውን የውሃ መጠን ይቀንሳል፤ ግድቡ በአጋጣሚ ቢናድ በውሃ እንጥለቀለቃለን የሚሉ ሁለት ነገሮችን በሚቀርበው ስጋት የሚካተቱ ናቸው። እነዚህ ጉዳዮች ቀደም ሲል ታላቁ መሪ መለስ ዜናዊ በህይወት እያሉ በቂ ትንተና የሰጡበትና በአብዛኛው የግብጽ ህዝብ ዘንድም ተቀባይነት ያገኘ ሁኔታ እንደነበር የሚታወቅ ሲሆን ጉዳዩ አሁንም መነሳቱ ግን አልቀረም። አሁንም ቢሆን የኢትዮጵያ መንግስት ግብጽ ለምታነሳቸው ስጋቶች በቂ ማብራሪያ ለመስጠትም ሆነ ከግብጽ ጋር በተለያዩ የትብብር መድረኮች ለመወያየት ያለውን ዝግጁነት እየገለጸ ይገኛል።

በአገራቱ መካከል ያለውን ግንኙነት በመተማመንና በሁለትዮሽ ጥቅም ላይ የተመሰረተ እንዲሆን ለማድረግ በኢትዮጵያ አነሳሽነት ከሶስቱ አገራትና ከዓለም አቀፍ ተቋማት የተውጣጡ ከፍተኛ ባለሙያዎች የታላቁን የህዳሴ ግድብ ግንባታ ሲያመጣው የሚችል አሉታዊ ተጽእኖ ወይም ጉዳት መኖር አለመኖሩን ለማረጋገጥ በገለልተኛ ዓለም አቀፍ ቡድን መጠናቀቅ ለሶስቱም አገራት ህዝቦች መተማመን የጎላ ፋይዳ ይኖረዋል ከሚል እምነት የተነሳ ነበር። ዓለም አቀፉ የባለሙያዎች ቡድን ያቀረበው ጥናት እላይ በአንዳንድ ግብጻዊያን በስጋት ሲያነሱባቸው የነበሩ ጥያቄዎችን ጭምር መልሷል። በሪፖርቱ መሰረትም ታላቁ የህዳሴ ግድብ በታችኛው የተፋሰሱ አገራት ላይ የሚያስከትለው አንዳችም ትርጉም ያለው ጉዳት እንደሌለ አረጋግጧል።

እርግጥ ነው በወቅቱ ታላቁ መሪ መለስ ዜናዊ ይህንን በሚመለከት በቂ ማብራሪያ ሰጥተውበት ነበር። የኢትዮጵያ መንግስትና ሕዝብ የግብጽን ሕዝብ ሊጎዳ የሚችል ፕሮጀክት ተግባራዊ የማድረግ ፍላጎት ጨርሶ የለውም። ይሁን እንጂ ጥናቱ ከወጣ በኋላም ቢሆን አንዳንድ ግለሰቦች የተሳሳተ ሃሰብ ሲያቀርቡ ይስተዋላሉ።

የአንዳንዶቹ አስተያየት ሰጪዎች ሃሳብ የሚመነጨው በታላቁ የህዳሴ ግድብ ላይ በቂ ጥናትና ምርምርን በማድረግና ያለውን ተጨባጭ ነገር በመረዳት ሳይሆን በሬ ወለደ ዓይነት ነው። የበሬ ወለደ ወሬ ቢሆንም ሕቡእ አጀንዳ እንዳለው ግን አያጠያይቅም። የሁለቱን አገራት ህዝቦችን ለማወክና በጥላቻ ቀለበት ውስጥ እዲገቡ ለማድረግ ያለመ መሆኑን ብዙዎች ይስማሙበታል። አንዳንዶቹ ደግሞ ጉዳዩን ለሌላ የፖለቲካ ፍጆታ

ለማዋል የሚሞክሩ ሆናቸውን ለመረዳት አያዳግትም። ይህም ቢሆን በህዝቦቹ መካከል መቃቃርን የመፍጠር ዓላማ ያለው ነው።

የዓለም አቀፍ ባለሙያዎች ቡድኑም በተሰጠው ሃላፊነት መሰረት ያቀረበው ጥናት የሚያሳየው ታላቁ መሪ መለስ ዜናዊ ይገልጹት ከነበረው ጋር ተመሳሳይነት ያለው ነገር ነው። ይሁንና አሁንም ግብጽ ከስጋት ነፃ መሆን የቻለች አትመስልም። ይልቁንም አንዳንድ ፖለቲከኞቿና ልሂቃኑ በተለያዩ ጊዜ በልዩነት አጀንዳ ሲያደርጉት ይታያሉ።

በግብጽ የተረጋጋ መንግስት ሲኖር ሰላም ይኖራል። ሰላም በሚኖርበት ጊዜ ደግሞ ያለውን ተጨባጭ ሁኔታ በትክክል ለሁለቱም ሃገራት ህዝቦች ለማስረዳትና የህዝብ ለህዝብ ግንኙነቱን ለማጠናከር ያግዛል። ለኢትዮጵያና ለግብጽ ሕዝቦች የሚጠቅም ግድብ እንደሆነና ሁለቱን ሕዝቦች በኢኮኖሚ የሚያስተሳስር መሆኑን በጥሞና ማስገንዘብ የፖለቲከኞችና የምሁራን ድርሻ ሊሆን ይገባል።

ይህንን በሚመለከት ኢትዮጵያ ያላትን አቋም ያለማቅማማት አስታውቃለች። የታላቁ ህዳሴ ግንባታ ለአንድ ደቂቃም ቢሆን እንደማይዘገይ፣ ከሚይዘው የውሃ መጠንና ከሚያመነጨው ሃይል አንፃርም እንደማይቀንስ ተናግራለች። ያም ሆነ ይህ ግን በመጨረሻ መስከረም በሁለቱ አገራት የሚካሄደው ውይይት ውጤታማ ሆኖ የሁለቱም አገራት ህዝቦች ተጠቃሚ የሚሆኑበት ሰላማዊ መግባባትና የጋራ ልማት የሚያፋጥኑበት የትብብር ስምምነት ላይ ይደረጋል የሚል እምነት ያላቸው አስተያየት ሰጪዎች ሚዛን እየወሰዱ እንደሚገኙ መገመት ይቻላል። በዚህ መካከል ግን የግብፃውያን መረጋጋት ለዚህ ውይይትም ወሳኝነት ይኖረዋል።